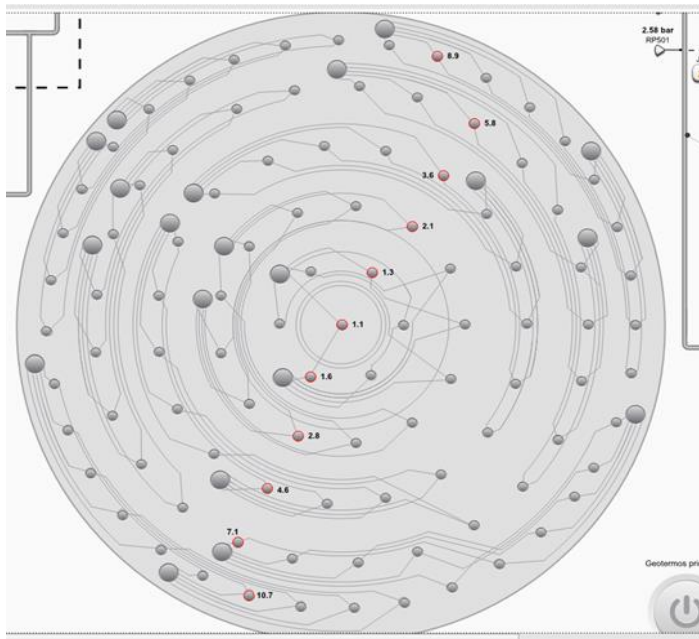

Erfaringer med GeoTermos

Fra ide til drift

Geir Andersen

Nå jobber deltid for Asplan Viak, DEKF, eget firma – og litt pensjonist

Sommerenergi til vintervarme

DRAMMEN
KOMMUNE

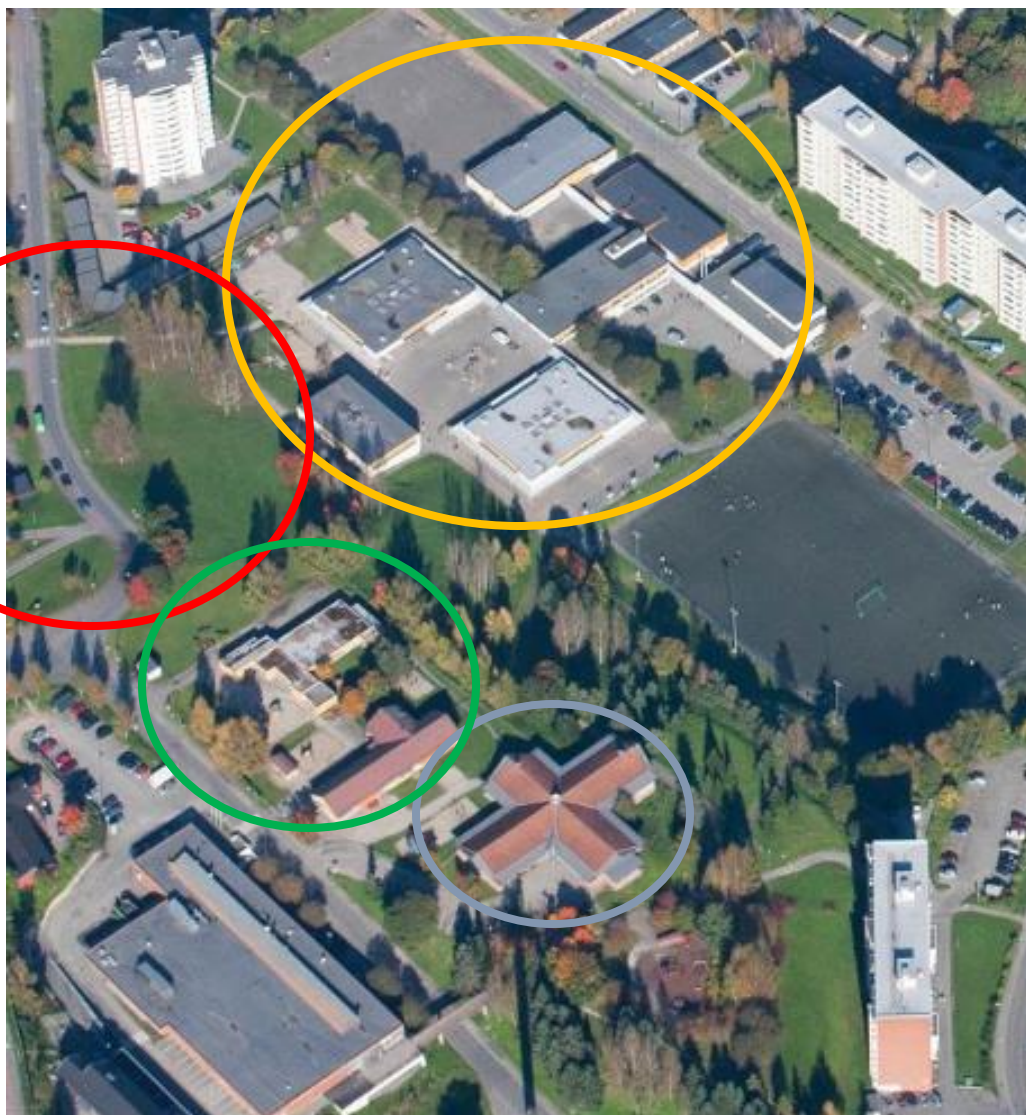
Prosjekt Fjell 2020 - områdeutvikling

Forprosjekt fra 2009 og Prosjekt start i 2011

Drammen Eiendom KF

Flerbrukshall /
aktivitetshus

Fremtidig
Fjell torg

Fjell skole

Fjellhagen
Barnehage

Prosjekter som var viktig i videre utvikling mot GeoTermos

Rehab fra
1914

Passivhus
2010

Nesten
nullenergibyg
2014

Bygg med
Geotermos
2020

Drammen Eiendom (Kommunen)

Drivkraft : Alltid vært nysgjerrig, prøve å ligge i front. Bra for teamet !

Da ble GeoTermos neste skritt

Historikk – GeoTermos

Planlegging

- 29.10.15 Start GeoTermos : Ble inspirert på Ullevål stadion – Drake landing og P.Heyerdal NMBU
- 14.11.16 Fikk støtte til konseptutredning Enova
- 14.08.17 Første lansering Arendalsuka
- Engasjerte Asplan Viak for vurdering GeoTermos/utarbeidelse av Enova søknad.
- 01.03.18 Søkte støtte Enova – innvilget i April
- 23.04.18 Godkjent av styret i DEKF

Bygging 2018/2019 – tett oppfølging av energi løsninger

Drift

- 01.01.20 Skolen tatt i bruk
- 14.04.20 Lading av GeoTermos startet
- 14.10.20 Testet varmefunksjon en høstuke – virket
- Fyringssesong 20/21 Fortsatte å lade
- Fyringssesong 21/22 Startet full varmeleveranse. 10 % innkjøpt energi
- Fyringssesong 22/23 Full varmeleveranse . 8 % innkjøpt energi.
- Fyringssesong 23/24 Varmeleveranse, men redusert drift etter skade.

November 2020
1. pris
Zerokonferansen

Prosjekt FJELL 2020 - Nye utviklingsmuligheter

Sesonglagring av solenergi i fjell for energisparing og effektoptimalisering

Presentasjon Arendaluka 2017

Etter å ha engasjert fagfolk (Aspan Viak ble det 100 brønner)

Kompetanse er viktig

Byggeplass med GeoTermos

GeoTermos under bygging

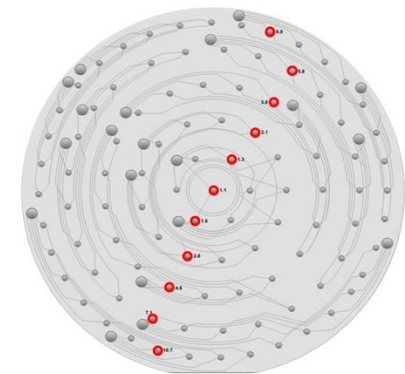

Samlestokk GeoTermos

Temperaturutviklingen i brønnparken

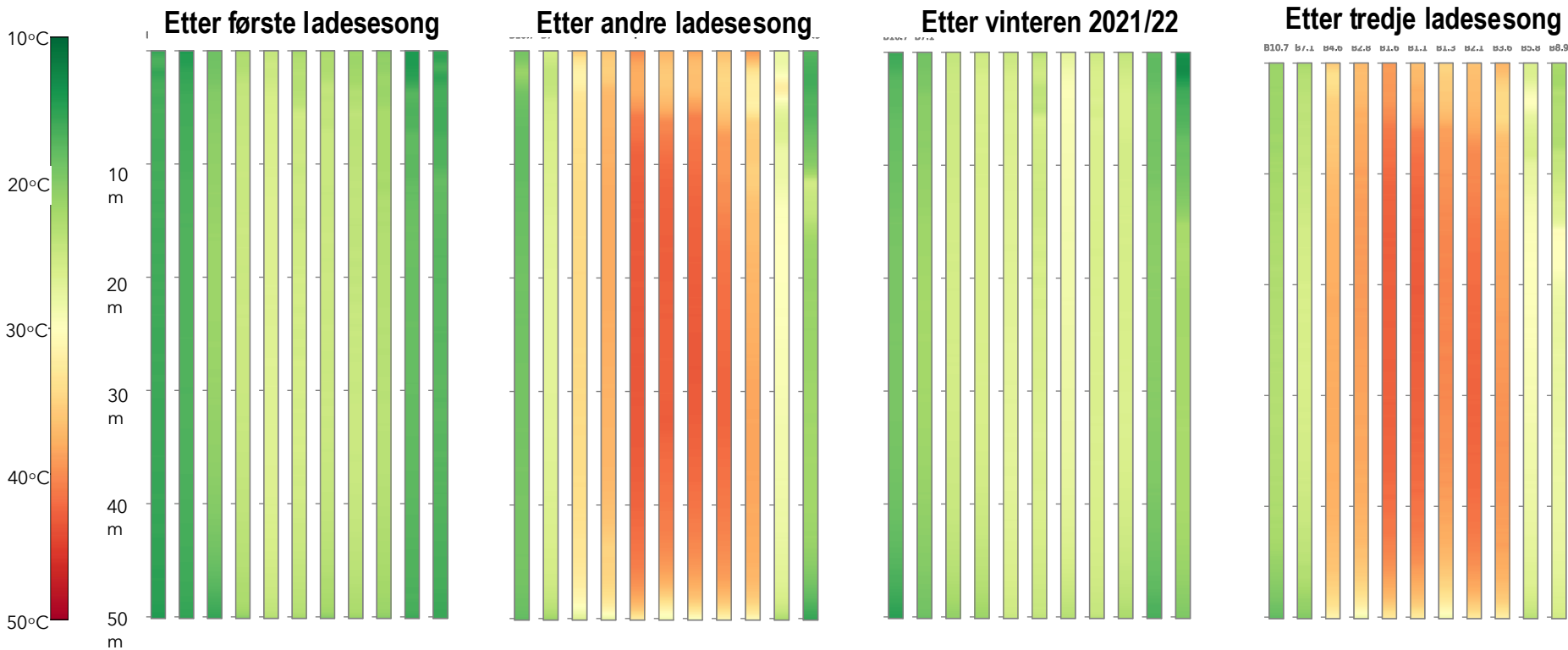

Januar 2021

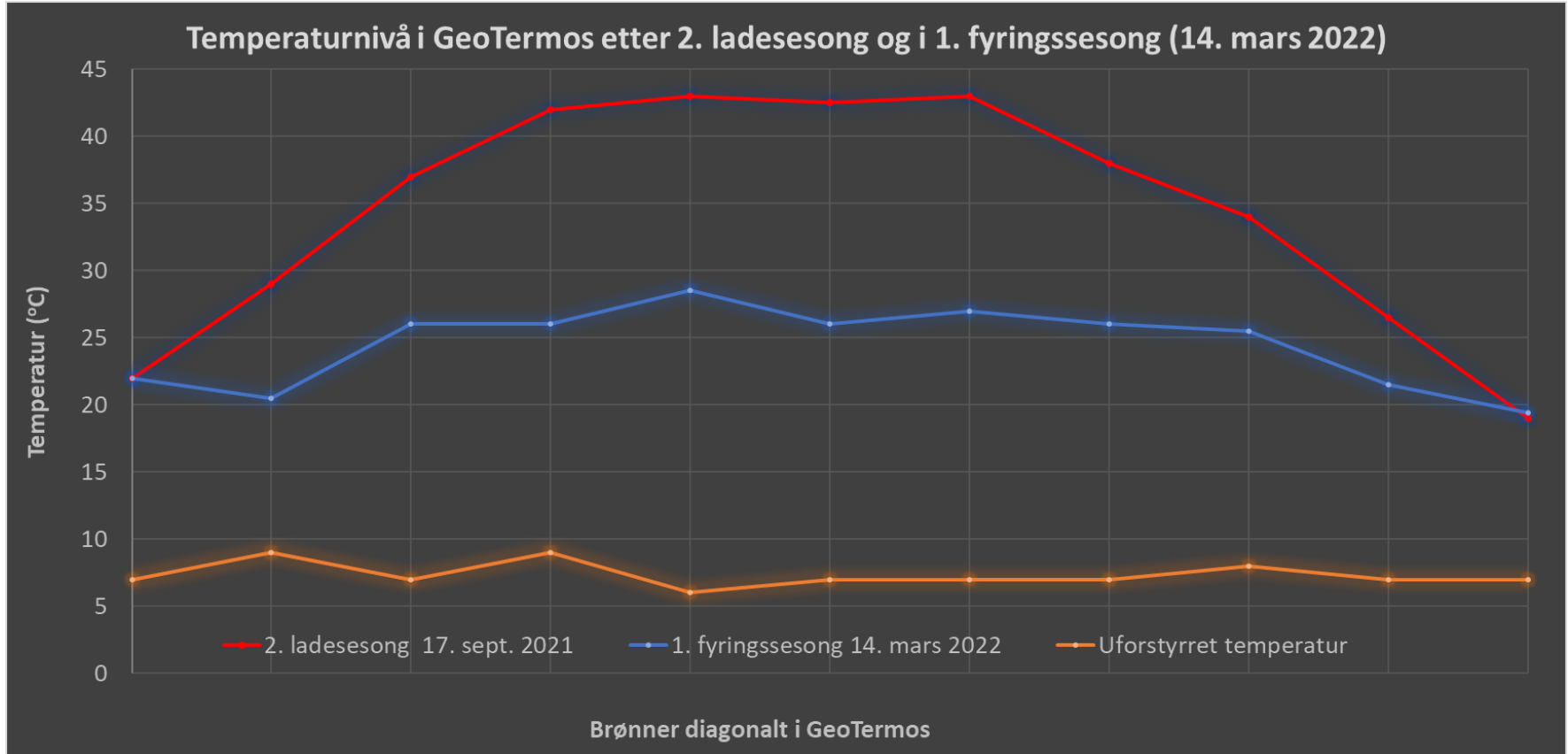
September 2021

Mars 2022

Oktober 2022

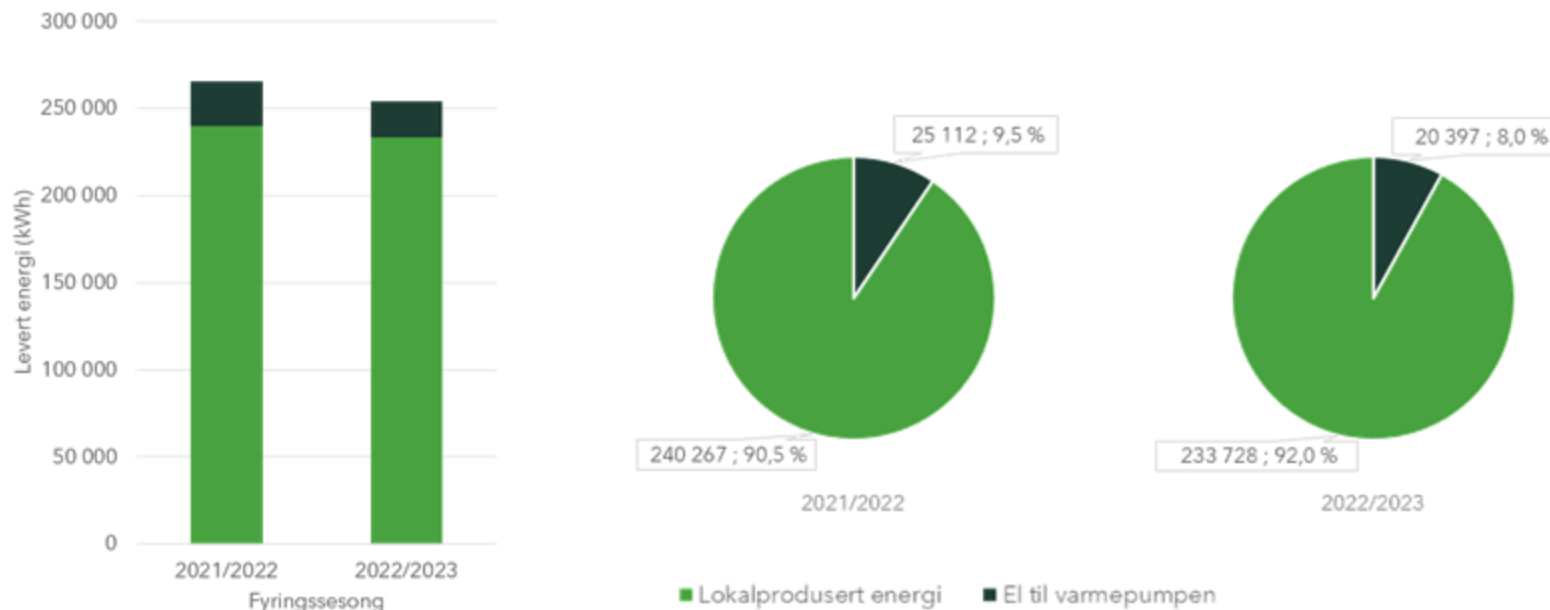

Temperaturnivåer i Brønnparken

Hvordan har det gått så langt?

Lokalprodusert varme til Fjell skole vinteren 2021/2022 og 2022/2023

Fjell skole i Drammen bruker like mye strøm til oppvarming som en enebolig

Forskjell på suksess eller «fiasko» ligger i detaljene.

Enkelt bare alt gjøres riktig :

Sikre riktig systemoppbygging.

Riktig utstyr som må dimensjoneres, kobles og innreguleres riktig !

Og driftes riktig.

Fokus på fag !!

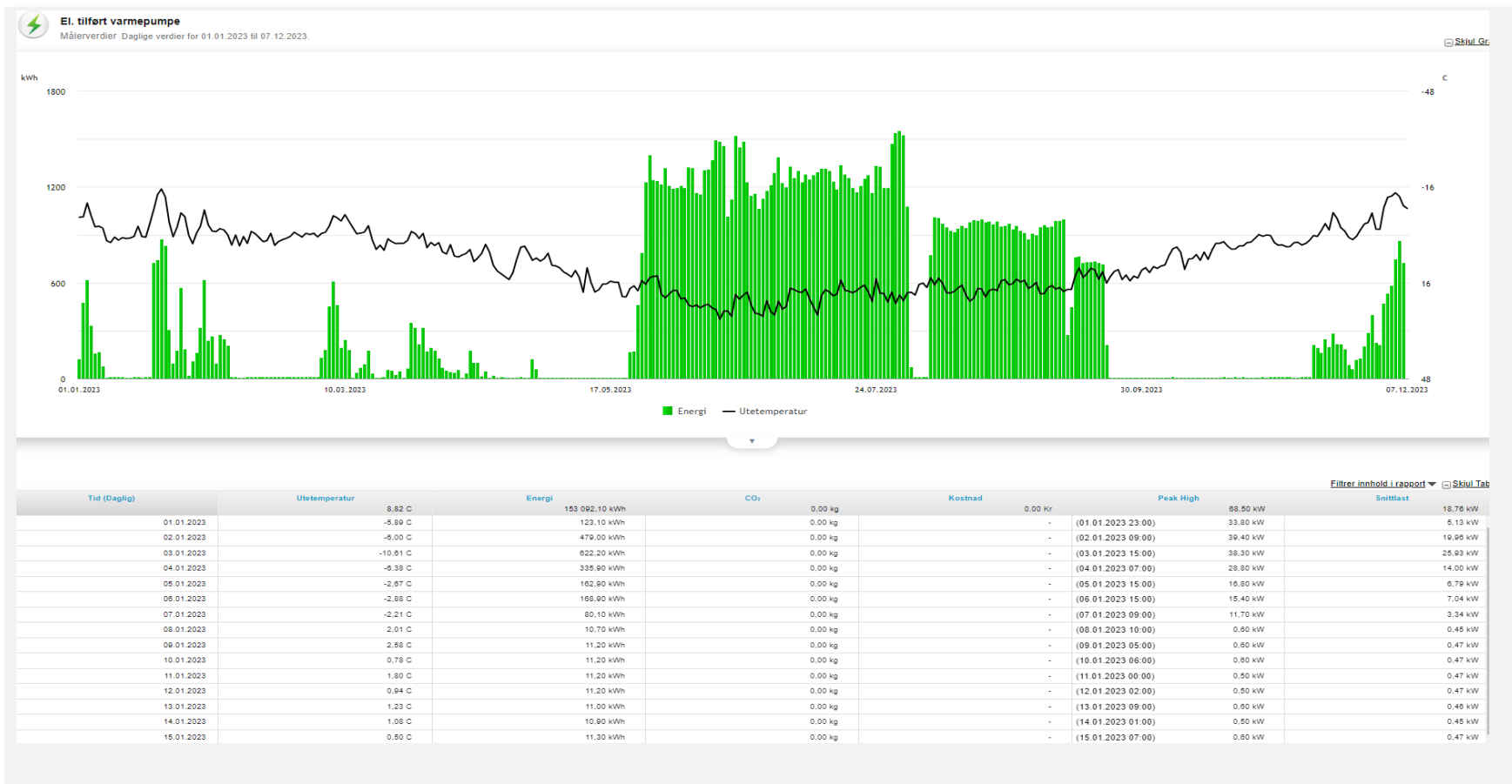
Store krav til kompetanse på alle aktører.

Liten tue
kan ...! ☹️

Energi fra varmepumpe inkl. lading

2023 Solceller leverte 100.510 kWh - For lite solceller installert og utfordringer effekt . Varmepumper brukte 153.100 kWh. Noe spisslast

2024 Solceller leverte 114.153 kWh – Strøm varmepumpe lading 132.771 kWh

Feil og utbedringer

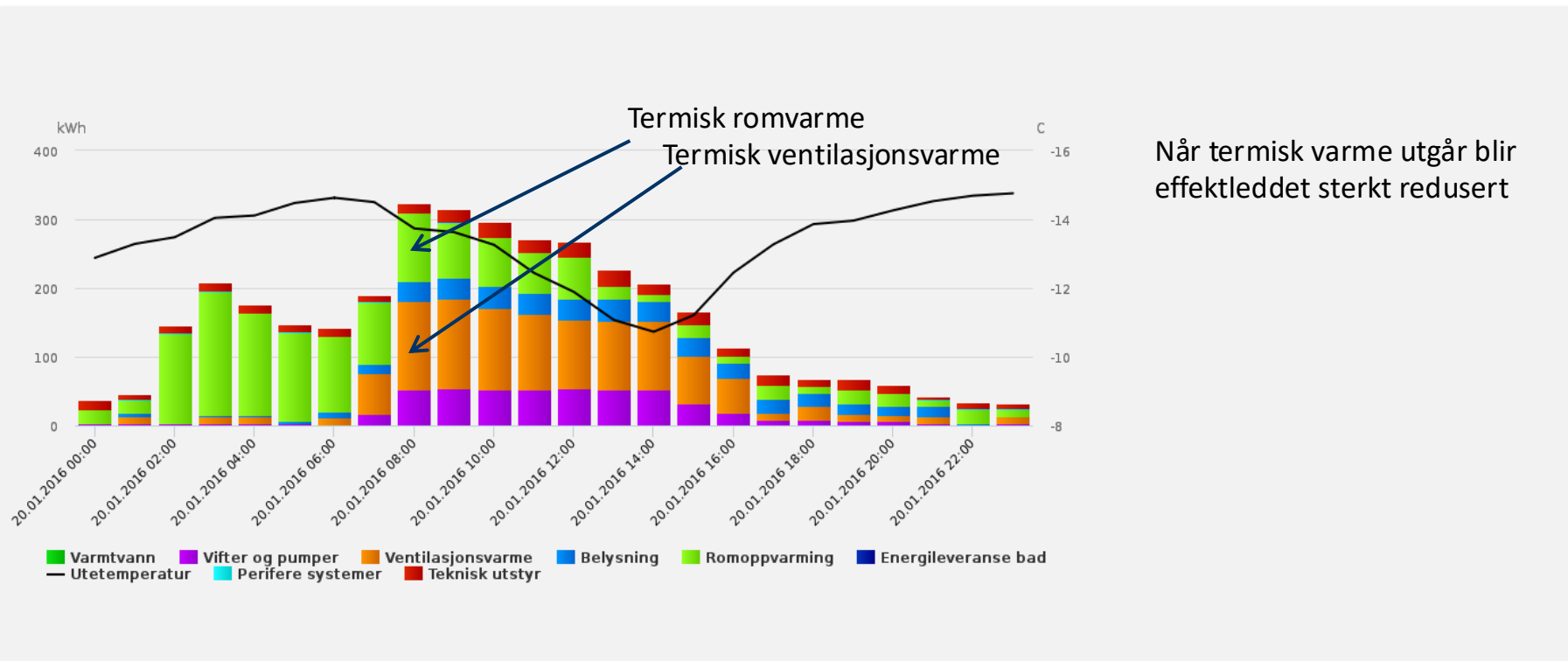
Utskifting
samlestokk

Innsetting
av veksler

Redusere effektbehov ved bruk av GeoTermos

egenprodusert lagret termisk varme

Når termisk varme utgår blir effektledet sterkt redusert

Hva oppnår man med GeoTermos?

- Redusere effektbehov – mindre utbygging av kraftnett (Produserer lokalt)
- Beredskap når kraftnett faller ut . Holde varmen i hele bygget ved bruk av lite aggregat til pumpedrift
- Lagre energi fra sol når solen skinner – og levere gratis kjøling
- Utnytte lave sommerpriser på strøm når solen ikke skinner
- Arealeffektivt
- Svært lite direkte klimautslipp og reduserer indirekte klimautslipp - miljømessig meget bra
- Minimal bruk av omstridte mineraler/metaller-reduisert sårbarhet

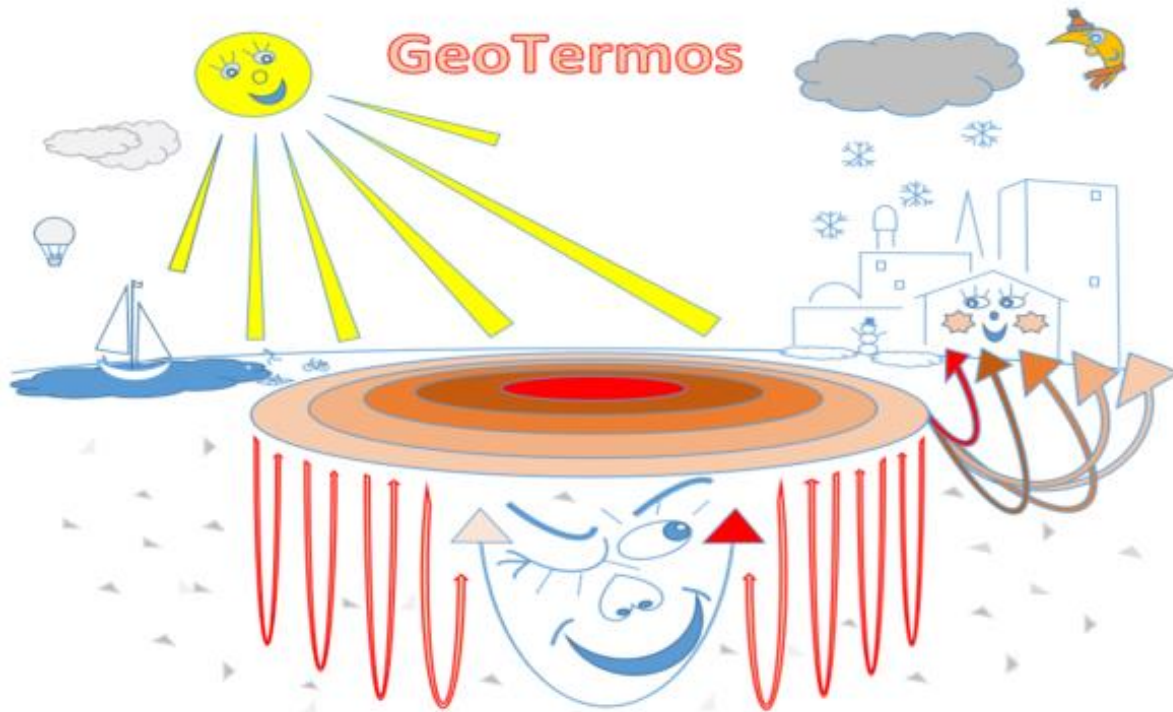
Oppsummering

- Utviklingsområde – Viktig å være tidlig ute, se muligheter
- Bruk fagfolk – Elektrofolk er ikke geologer og omvendt
- Resultater – spisslast 10 % og 8 % . Meget bra ikke fulladet .

Forbedringer

- Installer flere solceller og bedre solceller
- Feil med plast som røk. - Ikke nødvendig å gjenta
- Effektopptak , vurdere kollektorløsning
- Flow med dimensjonering av vannmengder

Takk for oppmerksomheten

Spørsmål ?

geir.andersen@asplanviak.no
Tlf 97732820

-sommervarme til vinterbruk...